

ՀԱՄԱՌՈՏ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՑ

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ 1955 ԹՎԱԿԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ԿԵՍԱՄԱՍԻՆ — Սովետական Հայաստանի Վիճակագրական վարչությունը հրապարակել է հաղորդագրություն ռեսպուբլիկայի ժողովրդական տնտեսության զարգացման պետական պլանի կատարման 1955 թվականի առաջին կիսամյակի արդյունքների մասին:

Ըստ այդ հաղորդագրության, Սովետական Հայաստանի սահմաններում գտնվող արդյունաբերական բոլոր ձեռնարկությունները համախառն արտադրանքի թողարկման ընթացիկ տարվա առաջին կիսամյակի պլանը կատարել են 105 տոկոսով, ըստ որում՝ միութենական ենթակայության ձեռնարկությունները՝ 105, իսկ ռեսպուբլիկական և տեղական ենթակայության ձեռնարկությունները՝ 106 տոկոսով:

Արդյունաբերական արտադրանքի թողարկումը ռեսպուբլիկայում, անցյալ 1954 թվականի առաջին կիսամյակի համեմատությամբ, ընդհանուր առմամբ, աճել է 14 տոկոսով, ըստ որում, միութենական ենթակայության գծով այդ աճը կազմում է 17, իսկ ռեսպուբլիկական արդյունաբերության գծով՝ 12 տոկոս:

Կիսամյա պլանը զգալի չափով գերակատարված է արդյունաբերության արտադրանքի մի շարք այնպիսի կարևոր տեսակների թողարկման գծով, ինչպիսիք են՝ ալյումինը, պղինձը, էլեկտրական էներգիան, մետաղահատ հաստոցները, կոմպրեսորները, առանցքակալներ, սուպերֆոսֆատ, ցիանամիդ, կարբիդ, ծծրմարաթթու, ավտոդողեր, ցեմենտ, սպիրտ, բամբակյա և բրդյա գործվածքեղեն, պատրաստի հագուստեղեն, կաշի, կոշիկեղեն, մահճակալներ, կենդանական յուղ, պահածոներ, օճառ, գինի, կոնյակ և այլն:

Ընթացիկ տարվա բարենախցանի պլանը, ամբողջովին վերցրած, կատարված է, ըստ որում, հացահատիկային կուլտուրաների ցանքի պլանը կատարված է 115 տոկոսով:

Առ 1-ը հուլիսի տվյալներով, անցյալ տարվա նույն ժամանակվա համեմատությամբ ռեսպուբլիկայում ավելացել է կովերի ու ոչխարների գլխաքանակը, ըստ որում 40 տոկոսով ավելացել է ստացված կաթի քանակը:

Հիմնական (կապիտալ) շինարարության կիսամյա պլանը կատարված է 108 տոկոսով, մանրածախ ապրանքաշրջանառության պլանը՝ 102 տոկոսով:

ԱՐՏԱՍԱՀԱՄԱՆՅԱՆ ՊԱՏՎԻՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՈՒՄ — Օգոստոսի ընթացքում Հայաստան այցելեցին Եվգենիա-Սովետական Միություն ընկերության, Լեհական Ժողովրդական Ռեսպուբլիկայի ճարտարապետների և բրազիլական ճարտարապետների պատվիրակությունները:

Հյուրերը շրջեցին Հայաստանում, դիտեցին երկրի պատմական հուշարձանները, ծանոթացան Երևանի շինարարությանը, այցելեցին կրթական և կուլտուրա-

կան հաստատությունները, եղան առանձին գործարաններում: Ինչպես միշտ, ամենուրեք հյուրերին ցույց տրվեց շերտ, սիրալիք ընդունելություն:

Բրազիլական ճարտարապետների պատվիրակությունը մեկնելուց առաջ հանձնել էր հետևյալ նամակը մամուլում հրատարակելու համար.

«Հրաժեշտ տալով Երևանին, բրազիլական ճարտարապետների պատվիրակությունը իր խորին շնորհակալությունն է հայտնում հայ ժողովրդին, հատկապես սովետահայ ճարտարապետներին՝ շերտ հյուրասիրության համար: Երևանում և առհասարակ Հայաստանում մենք մեզ զգում էինք ինչպես մեր տանը: Սերտանց նշում ենք, որ հայ ժողովրդի մեջ մենք նկատեցինք բազմաթիվ լավ գծեր, որոնք հատուկ են նաև մեր ժողովրդին: Թանկագին Հայկական Ռեսպուբլիկային, ուր մենք անցկացրինք երկու հիանալի օրեր, ցանկանում ենք հաջորդություններ խաղաղ ստեղծագործական աշխատանքի բնագավառում»:

ՆԱԶՈՂԻ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐ — Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի այդ-գիտնագործական ինստիտուտը մեծ աշխատանք է կատարում խաղողի նոր, ավելի բերրատու, լեռնային շրջանների կլիմայական պայմաններին դիմացող տեսակներ աճեցնելու ուղղությամբ:

Անցյալ տարվանից ռեսպուբլիկայի առանձին շրջաններում մշակվում են խաղողի մի քանի նոր տեսակներ, որոնց հեղինակներն են ինստիտուտի գիտական աշխատողներ Ս. Պողոսյանը և Ս. Խաչատրյանը: Այդ տեսակները կոչվում են՝ «Հայաստան», «Վարդենիկ», «Հրազդան», «Տոկոն», «Արագած»:

Նույնմերձայնի, Շամշադինի, Իլեանի շրջաններում բավական ընդարձակ տարածությունների վրա մշակվում են խաղողի մի շարք տեսակներ, որոնք ստացվել են Հայաստանի սելեկցիոներների երկարամյա աշխատանքների շնորհիվ:

ՀԱՅ ՀԵՂԻՆԱԿԻ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԶԻՆԱՐԵՆ ԼԵԶՎՈՎ — Շահալում, լինական պատանեկան հրատարակչությունը լույս է ընծայել սովետահայ գրող Վ. Անանյանի «Մանկությունը լեռներում» պատմվածքների ժողովածուն: Գիրքը լինարեն է թարգմանված ռուսերենից: Այն նկարագրողված է նկարիչ Գ. Խանջյանի կողմից:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԵՆԻՔԵՐ — Առաջիկա ուսումնական տարվա սկզբներին Երևանում օգտագործման հանձնվելն ուսումնական մի շարք նորակառույց շենքեր: Դրանցից առանձնապես ուշագրավ է Պլիտեխնիկական ինստիտուտի չորսհարկանի հույակապ շենքը, որը կառուցված է նարնջադույն տուֆից ճարտարապետ Ա. Մամիջանյանի նախագծով: Այն ունի 26.000 խորանարդ մետր ծավալ: Գլխավոր ճակատի երկարությամբ ձգվող սյունաշարը մի առանձին շուք և գեղեցկություն է տալիս այդ նորակառույցին:

Այգեստան փողոցի վրա ավարտվում է Պետական համալսարանի Կենսաբանական ֆակուլտետի շենքը, որն իր ճարտարապետական գեղեցկությամբ քաղաքի աչքի ընկնող նորակառույցներից մեկն է։

Այս տարի մայրաքաղաքի կրթական հաստատությունները կստանան ևս 5 նորակառույց շենքեր, որոնցից 2-ը կհատկացվեն միջնակարգ, իսկ 3-ը՝ մասնագիտական դպրոցների համար։

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐԻ ԸՆԴՆԱԶՄԱԿՈՒՄԸ.— Գնալով ընդարձակվում է գիտական աշխատությունների փոխանակումը Հայաստանի և արտասահմանյան երկրների գիտնականների միջև։

Վերջերս Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիան նամակ էր ստացել Խորվաթիայի մաթեմատիկոսների և ֆիզիկոսների ընկերությունից, որով հարավսլավական գիտնականները ցանկություն էին հայտնել կապ հաստատել Հայաստանի մաթեմատիկոսների հետ։ Ի պատասխան այդ նամակի, օրերս Գիտությունների ակադեմիան Հարավսլավիա ուղարկեց հայ գիտնականների 15 աշխատություն՝ նվիրված մաթեմատիկայի և մեխանիկայի հարցերին։

Գիտությունների ակադեմիայի «Տեղեկագրերի» նոր համարներից, ինչպես նաև մի շարք գեկուցումներ ուղարկված են Արգենտինա, Բելգիա, Հնդկաստան, Հոլանդիա և այլ երկրներ։ Ֆրանսիական ազգային գրադարանի խնդրանքով ուղարկված են հայ հնախույզների մի շարք աշխատություններ։

Գիտությունների ակադեմիայի Լեզվի ինստիտուտի հասցեով Զինաստվակիայից և Լեհաստանից նամակներ են ստացվել, որով հիշյալ երկրների գիտնականները խնդրում են Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի իսկական անդամ Գր. Ղափանցյանին՝ ուղարկել մի շարք գիտահետազոտական հոդվածներ լեզվաբանության, հատկապես փոքր-ասիական մեռած լեզուների հետ կապված հարցերի վերաբերյալ։

Իր հերթին Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիան վերջերս մեծ քանակությամբ գիտական աշխատություններ և պարբերական հրատարակություններ է ստանում Անգլիայից, ԱՄՆ-ից, ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրներից։

ՀԱՄԵՐԳՆԵՐ ՍՓՑՈՒՌԹԻ ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ.— Ինչպես հայտնի է, Սփյուռքի հայությունը բացառիկ հետաքրքրություն է հանդես բերում Երևանից տրվող ռադիոհաղորդումների նկատմամբ։ Առանձնապես մեծ է հետաքրքրությունը դեպի հայկական քաղաքիկ երգն ու երաժշտությունը։

Թե որքան մեծ է այդ հետաքրքրությունը, վկայում է այն փաստը, որ Երևանի ռադիոյի վարչությունը վերջին 6 ամսում արտասահմանյան երկրներում բնակվող հայերից ստացել է մոտ 400 նամակ-հայտեր, որոնցով ռադիո-ռեկուդիտները ցանկություն են հայտնել լսելու իրենց սիրած երգերն ու մեղեդիները։

Ռադիոյի վարչությունը սիրով ընդառնում է օնկընդիներին ցանկություններին։ Ոչ մի նամակ անհետևանք չի մնում։

Հաճախակի կազմակերպվում են ռադիո-համերգներ՝ նվիրված հայ կլասիկ և ժամանակակից երաժշտագետների ստեղծագործություններին։ Արգենտինա, Ա. Սալեդիեր, Ա. Սալյանի և մյուս երաժշտագետների ստեղծագործություններից։

Ճոխ համերգներ են տրվել Սիրիայի, Լիբանանի, Իրանի և այլ երկրների ռադիո-ռեկուդիտների պատվերներով։

Համերգներին մասնակցում են Երևանի լավագույն կատարողական ուժերը և երաժշտական խմբերը, հատկապես Հայկական ժողովրդական երգի-պարի ու Ռադիո-ինֆորմացիայի գլխավոր վարչության ժողովրդական գործիչների վաստակավոր անսամբլները, որոնք մեծ ժողովրդականություն են վայելում։

ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.— Հայաստանի քաղաքային և գյուղական շինարարության մինիստրությունը Երևանում կառուցում է մի խոշոր գործարան, որտեղ արտադրվելու են շինարարության համար անհրաժեշտ մասեր՝ երկաթ-բետոնե սալեր, բլոկներ, դռներ, պատուհաններ և այլն։ Ամբողջ արտադրանքը հատկացվելու է մինիստրության նորակառույցներին։ Գործարանը կբացվի 12 հեկտար տարածությունում։ Այնտեղ կաշխատեն շուրջ 2.000 բանվորներ։

Մի շարք նոր ձեռնարկություններ է կառուցում Հայաստանի արհեստագործական կոոպերացիան։ Այսպես, օրինակ, Երևանում կառուցվում է մահճակալների նոր գործարան, որը տարեկան կարող է թողարկել մինչև 45.000 հատ մահճակալ։ Նման գործարան է կառուցվում նաև Լենինականում։ Ղափանում, Շամշադինում, Նոր Բայազետում և Երևանում կառուցվում են կահույքի ֆաբրիկաներ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՆՈՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.— Ներկայումս Հայաստանի 7 շրջաններում էլ միաժամանակ, Նոր Բայազետում, Ապարանում, Արտաշատում, Բասարգեշարում, Շահումյանում և Կոռայի շրջանի Գառնի գյուղում կառուցվում են նոր հիվանդանոցներ, որոնք բոլորն էլ բացվելու են ընթացիկ տարում։ Հիվանդանոցները կունենան տարբեր հիվանդությունների բուժման անհրաժեշտ բաժիններ։

Բացի հիշյալ հիվանդանոցներից, այս տարի ռեսպուբլիկայում բացվելու են սանիտարական-էպիդեմիոլոգիական 4 կայաններ և 4 դիսպանսեր։

ՆՈՐ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱ ԱՆԽՕՐՑԱԿԻՆ.— Ռեսպուբլիկայի հանրակրթական դպրոցները պատրաստվում են նոր ուսումնական տարվան։ Շատ վայրերում արդեն ավարտված է դպրոցական շենքերի նորոգումը, գույքի համալրումը, դպրոցահասակ երեխաների հաշվառումը, ուսուցչական կազմի կոմպլեկտավորումը։

Նոր ուսումնական տարվանից Հայաստանում գործելու են 1170 հանրակրթական դպրոցներ։ Փաղաքներում և գյուղերում բացվելու են 30 նոր միջնակարգ դպրոցներ։ Առաջին դասարանները կընդունվեն շուրջ 30.000 մանուկներ։ Մանկավարժական աշխատանքի

կանցնեն բարձրագույն ուսումնական հաստատություններն ավարտած ավելի՝ քան 800 երիտասարդ դասատուներ:

Նախատեսված 90 անուն դասագրքերից 83-ը արդեն լույս է տեսել:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՓՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ.— Օգոստոսի 1-ից Երևանի բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում սկսվել են ընդունելության քննությունները: Ընդամենը քննություններին մասնակցում են մոտ 16.000 պատանիներ ու աղջիկներ, որոնք ժամանել են ինչպես ռեսպուբլիկայի շրջաններից, այնպես էլ Անդրկովկասի հայաբնակ շատ վայրերից: Միջին հաշվով յուրաքանչյուր տեղի համար քննություն են տալիս 5 հոգի: Դիմողների թիվը զգալի շափով ավելի է, քան նախորդ տարիներում:

Ավելի քան 2.000 հոգի քննություն են տալիս Պոլիտեխնիկական ինստիտուտում, 1.700 հոգի՝ Պետական համալսարանում, մոտ 2.000 հոգի՝ Խ: Արուվյանի անվան հայկական մանկավարժական ինստիտուտում և այլն:

ՆԿԱՐՁԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ.— Հայաստանի Պետական պատկերասրահը հաճախ շրջիկ ցուցահանդեսներ է կազմակերպում ռեսպուբլիկայի խոշոր գյուղերում և շրջանային կենտրոններում՝ նպատակ ունենալ-

լով գյուղական աշխատավորության լայն խավերին ծանոթացնելու նկարչական արվեստի լավագույն նմուշների հետ:

Վերջերս այդպիսի ցուցահանդես բացվեց Աշտարակի շրջանի Ոսկեվազ գյուղի նորակառույց ակումբի դահլիճում: Ցուցադրված էր ինչպես ժամանակակից, այնպես էլ անցյալի հայ և ռուս նկարիչների մոտ 130 գործ: Ցուցահանդեսը մեծ հետաքրքրություն առաջ բերեց: Այն դիտելու համար մեծ թվով այցելուներ էին գալիս նաև հարևան գյուղերից:

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՆՈՐ ԳՈՐԾԵՐ.— Սովետական Հայաստանի երաժշտագետները անդուլ կերպով աշխատում են նոր ստեղծագործությունների վրա: Ա. Սաթյանը ավարտել է «Ջանգեղուրի լեռներում» 5 մասից բաղկացած սիմֆոնիկ պատկերները և այժմ գրում է «Արարատյան հովտի երգեր»-ի նոր շարք:

Երաժշտագետ Գ. Խաչատրյանը աշխատում է նոր օպերայի վրա, որը կոչվում է «Խաչատուր Աբովյան»: Նոր գործեր են գրում է. Միրզոյանը, Ա. Հարությունյանը, Է. Հովհաննիսյանը, Կ. Ջաքարյանը, Վ. Կոտոյանը և ուրիշներ:

Գ. Եղիազարյանը գրել է «Ռուզան» բալետը, որի բովանդակությունը վերցված է գյուղական կյանքից: Առաջիկա թատերաշրջանում այդ բալետը կբեմադրվի Ալ. Սպենդիարյանի անվան թատրոնում:

